

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

The Factors Affecting Academic Administration of Schools Under NAKHON
SAWAN Primary Educational Service Area Office 2

ศุภกานต์ คำสิงห์¹, นันทวัช นุนารณ², จิตินันท์ ดั่งสุวรรณ³

Suphakan Kamsing¹, Nuntawat Nunart², Thitinan Duangsuwan³

Corresponding Author E-mail: suphakan.k@nsru.ac.th

Received: 2025-07-12; Revised: 2025-07-29; Accepted: 2025-10-25

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาระดับของการบริหารงานวิชาการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการ 4) สร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 306 คน ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง 0.78 - 0.97 และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการมีค่าความเที่ยง 0.94 และสถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยครูอยู่ใน และปัจจัยด้านอาคารสถานที่ 2) ระดับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเรียงค่าความสัมพันธ์สูงสุดลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยด้านครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, การบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Master of Education students, Education Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

This research aims to: 1) to study the level of the factors academic administration of schools, 2) to study the level of academic administration, 3) to study the relationship between the factors academic administration, and 4) to create the equations of academic administration of schools. The samples consisted of 306 administrators and teachers that obtained by using Krejcie, & Morgan formula and Multi-stage sampling. The research instruments were 1) a questionnaire factors academic administration of schools index of item objective congruence 1.00 for all with reliability of 0.91; and 2) a questionnaire factors affecting academic administration of schools index of objective congruence 1.00 for all items and reliability of 0.94. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's Correlation Coefficient and stepwise multiple regression analysis. The research findings were as follows:

1) The level of factors academic administration of schools in overall was at the high level. Among the dimensions, the administrators at highest, followed by the teacher and the building at lowest. 2) The level of academic administration in overall was at the high level. Among the dimensions, the development of learning process at highest, followed by the curriculum development of school and research for the quality of education development in school at lowest. 3) The relationship between the factors academic administration of schools and academic administration was the positive relationship in overall was at the high level. The highest relationship was the educational media and technology, followed by the parent and community and the teacher at lowest relationship with the statistically significance at the .01 level. 4) The factors of the educational media and technology, the building, the parents and community, and the administrator affecting academic administration of schools with statistically significance at the .05 level.

Keywords: Factor Affecting, Academic Administration

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาโดยทั่วไปกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 24) กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามเป้าประสงค์และกลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคง ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับการเสริมสร้างความมั่นคงในแต่ละบริบท ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ในการส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คณะกรรมการการศึกษาเอกชน คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม ประสานงาน ศาสนาวัฒนธรรมและการกีฬาเพื่อการศึกษาเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงกำหนดพันธกิจส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ และการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล และพัฒนาสมรรถนะของ ข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ภายใต้การกำหนดยุทธศาสตร์ “พัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ” ซึ่งจะส่งผลสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่ 2.1 คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 สังคมไทย มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตทั้งในด้านโอกาสความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2566: 8)

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กรต้องให้ความสำคัญ ตระหนักถึงการกิจที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาการเรียน

การสอนให้มีประสิทธิภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การบริหารงานวิชาการมีภาระหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและสังคม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2565: 4-5) สถานศึกษาใดที่พัฒนางานวิชาการได้ก้าวหน้าหรือเป็นเลิศจะเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับคุณภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเอาใจใส่ และตระหนักในการปฏิบัติงาน พัฒนานตนเองให้เข้าใจงานวิชาการ เพื่อพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นที่ยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคม ส่วนงานด้านอื่น ๆ ถือเป็นงานที่สำคัญรองลงมาหรือเป็นงานที่ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่ยึดเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการจะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ (ปพนสรค์ โพธิพิทักษ์. 2560: 23-24)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ได้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความมุ่งมั่นในการพัฒนาให้เป็นองค์กรคุณภาพ พัฒนางานในทุกมิติด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ภายใต้ศาสตร์พระราชา สร้างศรัทธาด้วยหลักธรรมาภิบาลและสนองตอบต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถิใหม่ วิถีคุณภาพ” ที่มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.) เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีมติเมื่อคราวการประชุมครั้งที่ 3/2566 เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2566 เห็นชอบกำหนดเป้าหมาย นโยบายจุดเน้น และแนวทางหรือกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้คำนิยามองค์กรที่ว่า “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง สร้างเด็กดีสู่สังคม” เป้าหมาย (Goal) “ปลอดภัย เรียนดี มีสุข สถานศึกษาน่าอยู่ ควบคู่คุณภาพ” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. 2566: 58) โดยการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อมุ่งพัฒนาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2565 - 2567 พบว่าปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกรายวิชา ปีการศึกษา 2567 มีค่าเฉลี่ยลดลงทุกรายวิชา และเมื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับระดับประเทศในปีการศึกษา 2565 - 2567 ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยลดลงในทุกรายวิชา ทำให้เห็นคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากสภาพการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (สุชาติดา ถาวรชาติ. 2559: 56)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความก้าวหน้าและคุณภาพของสถานศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561: 2) กล่าวว่า ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำคัญ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมากมาย ประกอบด้วย 1) การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร 2) การจัดการ การศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 4) การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 5) สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัล

สุชาติดา ถาวรชาติ (2559: 82) ได้ทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยศึกษาปัจจัยประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้าน ครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ 5) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และ 6) ปัจจัยด้านสื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษา

ชุดิกานัญญ์ หลวงแสน, หยกแก้ว กมลวรรณ, และสุกัญญา รุจิเมธธาส (2564: 29) ได้ทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้าน งบประมาณ และ 5) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัยในครั้งนี้จำนวน 6 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครู 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ 5) ปัจจัย ด้านอาคารสถานที่ และ 6) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ

สัมา ธนินัย (2560: 99) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้ 1) การจัดการหลักสูตรและ แผนการเรียนรู้อย่าง 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดซื้อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน 4) การนิเทศและพัฒนากการเรียน การสอน และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562: 18) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกอย่างใน สถานศึกษา เพื่อที่จะสนับสนุน ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและ เป็นไปตามมาตรฐาน โดยสนองความต้องการของผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตาม เป้าหมายของสถานศึกษาที่ได้วางไว้

กัลชญา ทองหัตถา (2565: 25) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดทุก ประเภทของสถานศึกษาเพื่อสนับสนุน ปรับปรุง และพัฒนากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมี มาตรฐานสูงสุด เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ตลอดทั้งสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น โดยพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาของการศึกษากานนิเทศภายใน และงานประกันคุณภาพการศึกษา

ญาดา สุทธิ (2566: 20) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในสถานศึกษาของผู้บริหารที่ สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมุ่งเน้นการสร้าง ปรับปรุง และพัฒนากกระบวนการ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ก่อให้เกิด การพัฒนาทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกประเภทที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เกิดทักษะการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ชัยดา ยงยศยิ่ง (2560: 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจหลักซึ่งถือว่าเป็น หัวใจของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญอันดับแรก โดยมีงานอื่น ๆ สนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ เพื่อให้ ผู้เรียนดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

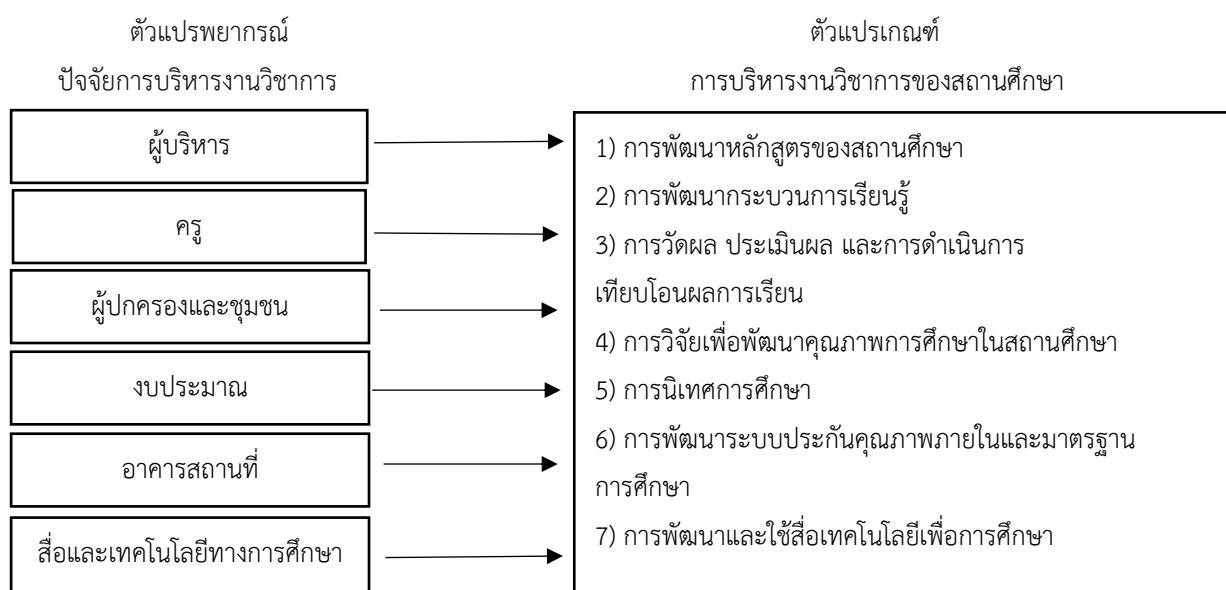
ปารณิ เพชรสีช่วง (2561: 22) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นงานหลักและเป็น งานที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน พัฒนาปรับปรุง เพื่อนำไปสู่คุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะ การสนับสนุนงานวิชาการให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและการบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้ เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

อาทิญา โชคดีพัฒนา (2561: 16) กล่าวว่า ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นตัวบ่งชี้ คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ดังนั้น คุณภาพของตัวนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการ ของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงาน ด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพโดยตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตัวเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ รวมทั้งพัฒนางาน วิชาการให้ก้าวหน้า

กุลจิรา สุขะตะวิจิตร (2567: 53) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหลักที่มีความ สำคัญต่อสถานศึกษาทุกระดับ ครูทุกท่านต้องทำงานร่วมกันขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โดยงาน วิชาการนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน รวมถึงทิศทางการวางแผนกระบวนการทำงานของครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ ทักษะ มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตรงตาม เป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้และความเป็นมนุษย์ที่ดีของสังคม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหลักที่เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา โดย มีงานอื่น ๆ สนับสนุนการทำงานวิชาการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน และครู จำนวน 1,312 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 รวมผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 1,422 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 24 คน และครู จำนวน 282 คน จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ดังนี้ ขั้นที่ 1 สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งสถานศึกษาใน สังกัดแยกรายอำเภอ จำนวน 5 อำเภอ ขั้นที่ 2 สุ่มแบบเจาะจง โดยการกำหนดจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในแต่ละอำเภอได้จากการเทียบสัดส่วน และขั้นที่ 3 สุ่มแบบง่าย โดยวิธีการจับฉลากชื่อสถานศึกษาในแต่ละอำเภอแบบไม่คืนที่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยศึกษาใน 6 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยศึกษา 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร จำนวน 100 ข้อ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 50 ข้อ และแบบสอบถาม ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 50 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จำนวน 100 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญในระหว่าง วันที่ 9 - 20 ธันวาคม 2567 เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ให้มีความถูกต้องและชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังต่อไปนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย วัดผล และสถิติทางการศึกษา

5.2 นางสาวอัมพร สินทร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

5.3 ว่าที่ร้อยตรีธีระพล เพชรพิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตางู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าคุณคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ (สายทิพย์ ยะฟู, 2560: 128-129)

7. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีข้อคำถามเดิมมี 100 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อคำถามสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ จำนวน 100 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระดับ 1.00 ทุกข้อ จึงนำข้อคำถามทั้ง 100 ข้อ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดจิกลาด โรงเรียนบ้านทุ่งท่าเสา และโรงเรียนวัดหนองมะฆามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในระหว่างวันที่ 6 -17 มกราคม 2568

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยคำนวณหาความสัมพันธ์อัลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 ปัจจัยด้านครู มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.78 ปัจจัยด้านงบประมาณ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 และการบริหารงานวิชาการ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะครุศาสตร์พร้อมแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในระหว่างวันที่ 20 - 31 มกราคม 2568

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) โดยได้รับการตอบกลับมาครบถ้วน ร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดอย่างละเอียดก่อนจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษา
 - 1.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 1.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าร้อยละ (%)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)
 - 3.2 วิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม

ข้อ	ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านผู้บริหาร	4.50	0.43	มากที่สุด	1
2	ด้านครู	4.47	0.36	มาก	2
3	ด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.31	0.37	มาก	5
4	ด้านงบประมาณ	4.45	0.38	มาก	3
5	ด้านอาคารสถานที่	4.23	0.44	มาก	6
6	ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.37	0.27	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.40	0.30	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.30) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.36) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.44)

ตารางที่ 2 แสดงระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม

ข้อ	ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.34	0.42	มาก	2
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.35	0.44	มาก	1
3	ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.24	0.31	มาก	6
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.22	0.35	มาก	7

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
5	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.25	0.36	มาก	5
6	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.26	0.34	มาก	4
7	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.27	0.41	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.28	0.35	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.35) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.42) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.35)

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X _{รวม}	Y _{รวม}
X ₁	1.00							
X ₂	.19**	1.00						
X ₃	.67**	.42**	1.00					
X ₄	.92**	.27**	.86**	1.00				
X ₅	.72**	.39**	.46**	.57**	1.00			
X ₆	.67**	.46**	.93**	.80**	.63**	1.00		
X _{รวม}	.87**	.57**	.87**	.90**	.78**	.90**	1.00	
Y _{รวม}	.78**	.49**	.88**	.83**	.81**	.94**	.96**	1.00

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.96) ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (r_{xy} = 0.94) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (r_{xy} = 0.88) ปัจจัยด้านงบประมาณ (r_{xy} = 0.83) ปัจจัยด้านอาคารและสถานที่ (r_{xy} = 0.81) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (r_{xy} = 0.78) และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านครู (r_{xy} = 0.49) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ใช้ในการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj. R ²	Std. E.	a	b	Beta	t	Sig.
X ₆	0.99	0.88	0.88	0.12	-0.24	0.14	0.11	5.87*	.000
X ₅		0.96	0.96	0.66		0.42	0.53	53.88*	.000
X ₃		0.99	0.99	0.34		0.55	0.58	31.54*	.000
X ₁		0.99	0.99	0.30		-0.06	-0.70	-7.49*	.000

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.88 นั่นคือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 88

อภิปรายผล

1. ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 6 ปัจจัย โดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนให้การบริหารงานวิชาการ โดยมีครู ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา งบประมาณ และอาคารสถานที่ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาดา สุทธิ (2566: 112) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวม พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความตระหนักถึงภารกิจที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยรัตน์ ทับบุรี (2566: 108) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.96$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยผู้บริหารร่วมกับบุคลากรดำเนินงานการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการ PDCA กับบริหารงานวิชาการ สถานศึกษามีการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียมวางแผนงานทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา การแนะแนว และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ชุมชนให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในทุกด้าน ทั้งการวัดผลและการประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาทำให้ขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ จึงเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความมีประสิทธิภาพโดยมีความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขง ยมลพร ศรีพลอย (2565: 109) ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.99 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ ร้อยละ 99 ($R^2 = 0.99$) และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบได้ ดังสมการ $y' = -0.240 + 0.144(X_6) + 0.420(X_5) + 0.550(X_3) - 0.057(X_1)$ โดยปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองและชุมชนมีส่วน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับงานวิชาการสามารถดำเนินการไปได้

ด้วยความราบรื่น ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามีการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน จัดตั้งสมาคมหรือชมรมผู้ปกครองหรือชมรมศิษย์เก่า ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ การเชิญผู้ปกครองหรือปราชญ์ชาวบ้านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยและขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา จอกสุวรรณ (2566: 156) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านงบประมาณ ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถพยากรณ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาได้ร้อยละ 78

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมสนับสนุนทุกปัจจัยของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.2 การบริหารวิชาการของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนา การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.3 ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 6 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ สามารถนำข้อมูลปัจจัยการบริหารงานวิชาการไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 4 ปัจจัย สามารถส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เพื่อวางแผนในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 แนวทางการบริหารงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

2.2 แนวทางการพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.

2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กัลชญา ทองหัตถา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- กุลจิรา สุขะตะวิจิตร. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.
- ชัยรัตน์ ทับบุรี. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชุดิกาญจน์ หลวงแสน, หยกแก้ว กมลวรรณ, และสุกัญญา รุจิเมธภาส. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลความเป็นเลิศในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี. *Journal of Roi Kaensarn Academic*. 6(9): 29 - 34.
- ญาดา สุทธิ (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปพนสรณ์ โพธิ์พิทักษ์. (2560). แนวคิดสู่การปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปารณีย์ เพชรสีช่วง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยมลพร ศรีพลอย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศรีัญญา จอกสุวรรณ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.
- สัมมา รัตนธัย. (2560). ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สายทิพย์ ยะฟู. (2560). การวิจัยทางการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2566). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุชาดา ถาวรชาติ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อาทิจิยา โชคดีวัฒนา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.